

Dan-Andrei Coldea

Procedura insolvenței în cazul grupului de societăți în România

Universul Juridic

București

-2026-

CUPRINS

ABREVIERI	10
INTRODUCERE	11
Capitolul I. Conceptul de grup de societăți și provocările aduse dreptului insolvenței	20
Secțiunea I. Definirea grupului de societăți	20
1. Ce sunt grupurile de societăți și sub ce forme sunt acestea întâlnite?	20
2. De ce au devenit grupurile de societăți atât de populare?	30
3. Ce este grupul de societăți din punct de vedere juridic și de ce nu îi putem recunoaște acestuia personalitate juridică?	37
4. Modul în care grupul de societăți provoacă personalitatea juridică a membrilor săi	43
Secțiunea a II-a. Perspectiva legiuitorului român asupra insolvenței grupului de societăți	48
1. Legiuitorul român, deschizător de drumuri în reglementarea insolvenței membrilor grupului de societăți	48
2. Insolvența grupului de societăți sau insolvența societăților din grup?	52
3. Efectele practice ale perspectivei legiuitorului român	57
4. Este necesară reglementarea insolvenței grupului de societăți?	60
Capitolul II. Grupul de societăți în viziunea Legii nr. 85/2014	63
Secțiunea I. Elementele definitorii ale grupului de societăți	63
1. Controlul	66
a) Capacitatea de a exercita controlul vs. controlul exercitat	67
b) Obiectul asupra căruia este exercitat controlul și modul în care acesta este exercitat	73
c) Prezumția de control	77
2. Participația calificată	82

3. Interesul de grup – elementul definitoriu al grupului de societăți.....	87
Secțiunea a II-a. Membrii grupului de societăți	94
1. Ce entități pot fi membri ai grupului de societăți și cine poate exercita controlul asupra acestora?	94
a) Membrii grupului de societăți	94
b) Cine poate exercita controlul comun asupra membrilor grupului de societăți?	100
2. Societatea-mamă.....	105
3. Membrul sau membrii controlați al grupului	111
 Capitolul III. Sisteme de transpunere a legislației privind insolvența grupului de societăți	 114
Secțiunea I. Consolidarea procedurală și consolidarea substanțială.....	114
1. Consolidarea procedurală	114
2. Consolidarea substanțială și modul său de implementare în lume	118
Secțiunea a II-a. Consolidarea substanțială în dreptul român.....	129
1. Este posibilă implementarea consolidării substanțiale în dreptul român?.....	129
2. Diferența dintre consolidarea substanțială și diversele metode de penetrare a vălului corporativ.....	141
3. Coordonarea procedurală și coordonarea substanțială pot coexista în dreptul român?.....	146
 Capitolul IV. Coordonarea procedurală în dreptul român a procedurilor de insolvență a membrilor grupului de societăți.....	 149
Secțiunea I. Principiul coordonării procedurilor de insolvență și obligația de cooperare a instanțelor și a practicienilor în insolvență.....	149
1. Principiul coordonării procedurilor de insolvență.....	149
2. Noțiunea de coordonare procedurală	152
3. Obligația de cooperare a instanțelor și practicienilor în insolvență.....	154

a) Obligația de a realiza schimbul de informații cu privire la procedurile de insolvență deschise față de membrii grupului de societăți	159
b) Obligația de deschidere concomitentă a procedurilor de insolvență a membrilor grupului, la cererea debitorilor sau a creditorilor	165
c) Obligația de a fixa în mod corelat termenele procedurale și ședințele adunării creditorilor	168
d) Obligația coordonării comunicării între practicienii în insolvență de către practicianul desemnat în dosarul privind societatea-mamă sau, după caz, societatea cu cea mai mare cifră de afaceri conform ultimei situații financiare anuale publicate.....	177
4. Încălcarea obligației de cooperare a instanțelor și a practicienilor în insolvență	181
Secțiunea a II-a. Cererea comună de deschidere a procedurii insolvenței și condițiile în care pot subscrie la aceasta membrii grupului de societăți	189
1. Cererea comună de deschidere a procedurii insolvenței	189
a) Noțiunea de cerere comună de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți. Când ne vom afla în prezența unei cereri comune de deschidere a procedurii insolvenței?	189
b) Extinderea efectelor unei cereri comune de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți	193
c) Conținutul și documentele ce vor fi anexate cererii de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți	198
d) Soluționarea cererii comune de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți.....	201
2. Subscrierea unui membru al grupului de societăți la o cerere comună de deschidere a procedurii insolvenței	208
Secțiunea a III-a. Particularități privind participanții la procedură în cazul insolvenței membrilor grupului de societăți.....	217
1. Instanța competentă și judecătorul sindic	217

a) Aspecte generale	217
b) Instanța competentă din punct de vedere teritorial să soluționeze cererea comună de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți	221
c) Instanța competentă teritorial în cazul formulării unor cereri individuale de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți	226
d) Aplicarea în jurisprudență a prevederilor art. 185 din Legea nr. 85/2014 în cazul unor cereri succesive de deschidere a procedurii insolvenței membrilor grupului de societăți	230
2. Practicianul în insolvență	239
a) Desemnarea administratorului sau lichidatorului judiciar provizoriu	239
b) Desemnarea administratorului/lichidatorului judiciar. Obligația de a desemna același administrator judiciar sau consorțiu de administratori judiciari pentru fiecare membru al grupului	246
c) Evitarea unui conflict de interese în desemnarea administratorului sau lichidatorului judiciar	257
d) Administratorul judiciar unic și interesele contrare ale membrilor grupului de societăți	268
e) Desemnarea practicianului coordonator și încheierea protocolului de cooperare	271
f) Atribuții specifice ale administratorilor judiciari desemnați în procedurile de insolvență deschise față de membrii grupului de societăți	278
g) Introducerea acțiunilor în anulare și a acțiunilor în atragerea răspunderii pentru starea de insolvență	285
3. Creditorii membrilor grupului de societăți. Adunarea creditorilor și comitetul creditorilor	295
a) Înscrierea în tabelele de creanță a creanței deținute împotriva mai multor debitori solidari ce sunt membri ai grupului de societăți	295
b) Înscrierea în tabelele de creanță a creanțelor membrilor grupului de societăți	298

c) Creditarea intra-grup în perioada de insolvență.....	303
d) Întrunirea comitetelor și adunărilor creditorilor și exercitarea votului în cadrul acestora	306
4. Administratorul special	313
Secțiunea a IV-a. Consolidarea procedurală a procedurilor de prevenire a insolvenței membrilor grupului de societăți	321
Concluzii.....	328
BIBLIOGRAFIE	355

Capitolul I

CONCEPTUL DE GRUP DE SOCIETĂȚI ȘI PROVOCĂRILE ADUSE DREPTULUI INSOLVENȚEI¹

Secțiunea I. Definirea grupului de societăți

1. Ce sunt grupurile de societăți și sub ce forme sunt acestea întâlnite?

În modul cel mai simplist, grupul de societăți a fost definit ca fiind constituit din operarea a două sau mai multe societăți ca o singură entitate economică, deși fiecare membru are propria personalitate juridică și răspundere limitată pentru patrimoniul său individual².

Grupul de societăți este titularul unei întreprinderi economice unice și complexe care se derulează prin intermediul societăților din grup³, o întreprindere constituită din totalitatea afacerilor derulate de societățile din grup⁴. Grupul este o entitate economică ce îmbracă „*haina juridică*” a mai multor societăți cu personalitate juridică distinctă, dar aceste societăți reprezintă doar vehiculele juridice utilizate în vederea exercitării activităților necesare pentru atingerea scopului și interesului de grup.

Nefiindu-i atribuită personalitate juridică grupului, societățile din grup rămân independente din punct de vedere juridic, deși interdependența *de facto* a acestora face ca raporturile dintre societățile membre ale grupului să fie caracterizate de „solidaritate”⁵, astfel încât societățile membre ale

¹ Pasaje sau idei din cadrul prezentului capitol au fost preluate sau rezumate și incluse de către autor și în cadrul Capitolului XVII – Insolvența grupului de societăți (pp. 871-909) – al lucrării R. Bufan (coord.), A. Deli-Diaconescu, M. Sărăcuț (ș.a.), *Tratat practic de insolvență*, vol. I, ed. a 2-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2022.

² E.T. Bicker, *Creditor Protection in the Corporate Group*, articol disponibil la adresa https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=920472, accesată la data de 1 martie 2021, p. 2.

³ Gh. Piperea, *Drept comercial: Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 366.

⁴ Gh. Piperea (coord.), A. Rățoi-Pârveu, I. Sorescu ș.a., *Codul insolvenței. Note. Corelații. Explicații. Art. 1-203*, Ed. C.H. Beck, București, 2017, pp. 931-932.

⁵ F. Stârc-Meclejan, *Reforma de drept și de fapt în România. Cazul persoanelor juridice*, în Revista de Științe Juridice nr. 2/2015, p. 243.

grupului nu acționează conform interesului individual al fiecăreia, ci conform interesului comun al grupului de societăți sau al entității ce controlează grupul de societăți.

Totodată, societățile membre ale grupului nu sunt independente, ci acestea se află sub controlul comun exercitat de către societatea-mamă sau sub controlul comun exercitat de aceeași persoană sau grup de persoane (în cazul grupurilor de societăți personale).

Nu în ultimul rând, societățile membre ale grupului sunt integrate funcțional în activitatea economică complexă a grupului de societăți, acestea reprezentând o simplă piesă în întregul angrenaj reprezentat de activitatea întregului grup.

Singura formă de organizare ce deține personalitate juridică și care ar putea transpune interesul de grup specific grupului de societăți este reprezentată de grupul de interes economic, fie el național¹ sau european. Grupul de interes economic a fost reglementat pentru a crea o entitate care să permită mai multor societăți să își unească eforturile în timp ce își păstrează independența². Acesta reprezintă o asociere cu scop patrimonial, cu personalitate juridică distinctă, pentru o perioadă determinată ce implică cel puțin două persoane fizice sau juridice, constituită în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității specifice³. Având în vedere modul de reglementare ales de către legiuitorul român, în doctrină⁴ s-a subliniat faptul că grupul de interes economic deține o reglementare similară societății în nume colectiv.

Cu toate acestea, grupul de interes economic sau grupul european de interes economic nu poate fi considerat, în opinia noastră, ca fiind o transpunere formală a grupului de societăți, acesta poate deveni mai degrabă o simplă componentă a grupului de societăți, în cazul în care societățile membre ale grupului constituie un grup de interes economic. Această opinie are la bază mai multe argumente.

¹ Constituit potrivit prevederilor Titlului V din Legea nr. 161/2003.

² A. Charvériat, A. Couriet ș.a., *Sociétés Commerciales. Mémento Pratique*, Ed. Francis Lefebvre, Levallois, 2011, p. 1565.

³ Conform art. 118 din Legea nr. 161/2003.

⁴ C. Gheorghe, *Grupul de interes economic (G.I.E.) și grupul european de interes economic (G.E.I.E.)*, în RRDA nr. 10/2003, p. 53.